

toponímia local (*Llucmajor, es Colombar, Capocorb*, etc.), com en la toponímia mallorquina en general.

A continuació, l'autor fa un estudi detallat de la toponímia d'origen àrab: assenyala els topònims híbrids (*Benitrepat, Benicalvell, Llucamet*, etc.), i subratlla que alguns mots d'origen àrab, incorporats al lèxic català, com ara *rafal, alqueria, talaia*, han pogut originar topònims àdhuc després del període de dominació àrbiga.

Joan Veny, en la part més extensa del seu estudi, analitza «la profusa varietat de topònims de creació romànica». Remarca que entre les dues grans classificacions de topònims per raó de llur origen, els descriptius i els que es basen en antropònims, en la toponímia de Llucmajor, sense que hi manquin els descriptius, «el percentatge dels basats en antropònims és elevadíssim». De l'estudi detallat que fa d'aquests, en remarquem alguns que poden illustrar bé determinades evolucions morfològiques i fonètiques generals, com ara l'adjectiu *fort* invarià, *Pedrafort*, o el pas -LD->-ul- en *ses Arnaules*. Joan Veny remarca també com a partir dels segles XV i XVI s'estén l'ús de la partícula *Son* (<ço d'En), *So Na*, anteposada al nom de posseïdors de propietats, que caracteritza la toponímia mallorquina, encara que no hi manquin tampoc els noms (generalment sobrenoms) precedits de *Can* (<casa d'En) i *Cas* (<casa des), *Ca N'Andreu, Ca s'Hereu*; però, en canvi, l'element *mas*, típic de la toponímia catalana peninsular, no es troba sinó fossilitzat a la toponímia de Llucmajor: *es Marroig* i *es Maideu*. També és interessant la relativa abundor i varietat de sufixos diminutius aplicats a topònims: -ET, -ETA: *Cortadeta, Vallgornere*; -ó: *Son Misseró, So N'Hugó*; -í, -INA: *Son Sampolí, Ca Na Sampolina*; o augmentatius: -AS, -ASSA: *es Fornassàs, ses Cabanasses*, així com l'aplicació de malnoms: *So N'Eriçó, Son Teté, Son Sala-misses*, etc. Joan Veny passa a analitzar la toponímia descriptiva i la classifica encertadament segons la circumstància d'ordre històric, religiós, topogràfic, botànic, d'hàbitat, etc., que en motivà l'origen en cada cas, i dona notícia d'algunes duplicitats de formes, sobretot de casos de substitució d'un antic nom sarraí per un de nou romànic.

L'obra editada amb tota cura en un obrador local, amb l'aportació de diversos gravats i dibuixos dels llocs i dels monuments més representatius de Llucmajor, i una presentació escaient d'Anna Moll, inclou una àmplia bibliografia pertinent.

Penso que fóra ben útil de publicar un mapa que il·lustrés la distribució topogràfica dels topònims i que inclogués una descripció de la toponímia urbana. En tot cas, l'estudi de Joan Veny depassa l'interès local i és una bona aportació a l'estudi dels noms de lloc del nostre domini lingüístic.

Josep MORAN I OCERINJAUREGUI

LOÏS ALIBÈRT: *Gramatica occitana segon los parlars lengadocians*. Segonda edicion (Montpelhièr, Centre d'Estudis Occitans, 1976). xxxviii + 530 pàgs.

Sorpren que hagi trigat tant a sortir la segona edició d'aquest llibre. La primera, del 1935-1937, era exhaurida de feia ja molts anys i era intrombable també al mercat de llibres vells. En una nota editorial hom adverteix que en aquesta segona edició han estat fetes «qualques correccions de detalh, l'integracion dels addenda dins lo tèxt, e la modificacion de l'accentuacion segon la solucion adoptada per L. Alibèrt meteís en 1950». Darrera de les «qualques correccions de detalh» s'amaga tanmateix la revisió del text de la primera edició d'acord amb els canvis que Alibèrt adoptà en l'edició del seu *Dictionnaire occitan-français* el 1966; en alguns casos,

molt pocs, obeïnt a altres criteris. Era lícit que hom ho fes així; tanmateix, calia advertir-ho. No cal dir que per a qualsevol estudi del pensament gramatical alibertí s'haurà d'anar sempre a la primera edició.

Es una llàstima que en aquesta segona edició hagi estat suprimida la nota editorial que encapçalava la primera, on s'indicava la part important que l'Oficina de Relacions Meridionals de la Generalitat de Catalunya havia tingut en l'edició material de l'obra. Era un testimoniatge interessant de les relacions catalano-occitanes que hom ha escamotejat als nous lectors.

En el mapa dels parlars llenguadocians que acompanya l'obra hom ha corregit els topònims segons les noves regles d'accentuació, però ha deixat els topònims catalans amb la mateixa grafia afrancesada de la primera edició. Confiem que en una tercera edició, que no trigarà a fer falta, hom esmenarà aquesta minúcia.

Artur QUINTANA I FONT

FRANK PIERCE: *Amadis de Gaula*. Boston, Twayne Publishers, [1976]. 168 pàgs.

L'*Amadis de Gaula* ha estat una obra polèmica. La pàtria del seu autor (portuguès? del reialme de Castella i Lleó?) ha dividit els crítics. La descoberta el 1955 d'uns fulls manuscrits en castellà, de la primera meitat del segle xv, ha revelat fets nous sobre l'*Amadis* anterior a la refosa de Rodríguez de Montalvo, però no sobre l'origen del seu primitiu autor. Ignorem si uns fragments manuscrits en llengua gallego-portuguesa en poder d'un aristòcrata espanyol, que per la lamentable mesquinesa del seu propietari són per ara del tot inassequibles, donaran més llum sobre aquest problema, que tant ha apassionat alguns crítics.

Frank Pierce, en un breu capítol, ha fet una ràpida i objectiva exposició històrica de la problemàtica de l'*Amadis*, sense prendre partit per cap de les tesis enfrontades, bé que en el curs de llibre no amaga la seva preferència per la de l'origen espanyol del primitiu autor. L'objecte principal de Pierce, però, no ha estat de fer història, sinó d'analitzar l'obra en la seva forma actual i destriar-ne les estructures. Amb aquest fi, després d'un breu resum de l'argument —en el qual hom pot seguir bé el fil de l'acció principal dins la complicada trama pròpia de les obres d'aquest gènere—, Pierce comenta la seva tècnica narrativa, els diàlegs, les digressions de l'autor, el capteniment amorós dels personatges, els trets reals que hom descobreix en aquest món fabulós, els poders sobrenaturals que hi actuen, etc. El darrer capítol tracta de les descripcions de l'*Amadis*, de la seva geografia i de la llengua. Aquest darrer punt és tractat breument i es limita a resumir les opinions dels diversos autors.

El llibre de Pierce va destinat al públic anglès i per això les citacions han estat traduïdes en aquesta llengua. La seva lectura, però, serà una bona preparació per a tothom qui vulgui endinsar-se en l'espessa trama d'aquesta obra, puix que li'n proporciona una imatge fidel, que li serà una guia eficaç en la seva lectura.

Ens permetem d'assenyalar dues lleus inexactituds, que hem remarcat en el llibre, cap de les quals no es refereix al seu tema principal. La versió catalana de la *Questa del Sant Graal*, publicada el 1917 per V. Crescini i V. Todesco, pertany a la versió *Vulgata*. La data que s'assigna al *Curial* en la pàg. 166, n. 1 («of the earlier 1400») es pot fixar, segons Riquer, entre 1435 i 1462. Crec que hauria pogut ésser afegit a la bibliografia l'article d'E. G. Place: *Montalvo's Outrageous Recantation* (HR, XXXVII, 1969, pàgs. 192-198).

P. BOHIGAS